

proti opačnému stanovisku a odůvodnění nálezu nejv. soudu z 11. března 1903 č. 16933 (Právník 1903, str. 273). — Na str. 192 pozn. 225 vyslovuje názor, že odst. 5 §u 60 zák. o spol. nebyl dotčen novým exekučním řádem; za dostatečné doklady exekuční žádosti o členství exekutově prohlašuje zpravidla ověřený výpis z rejstříku členského, nebo úřední vysvědčení o tomto zápisu, po případě ověřený přepis písemného přístupu člena; v pochybnosti bude moci soudce dle anal. §u 11 ex. ř. exekuta prve vyslechnouti.

Výklad sešitu třetího o právu společenském doznal arci též mimo oddíly věnované společnostem akciovým a společenstvům leckterého důležitého rozšíření resp. zpracování. Stručně budiž tu na příklad poukázáno na stati: o podílu společníka veřejného (str. 15), o poměru ustanovení čl. 126 k §u 333 exek. ř. (str. 18 pozn.), o společenstvech pravovárečných (str. 28), o spolčení se ku provozování jednotlivých obchodů (str. 39), o otázce, mohou-li býti veřejnými společníky také společnosti obchodní (str. 62), o odvolatelnosti jednatelství při společnosti veřejné (str. 104), o ustanovení §u 11 exek. ř. (str. 138), o zastoupení společností před soudem resp. o průvodu slyšením stran vzhledem ku společnostem jakožto stranám processním (str. 155), o rázu společnosti likvidační (str. 172, zejm. pozn.), o průvodu slyšením stran, je-li stranou společnosti likvidující (str. 176).

Uvésti ještě sluší — což již svrchu naznačeno — že postupem celého výkladu bedlivě ukazuje autor též k zákonodárstvím cizozemským, zvláště k novým obchodně-právním normám německým, jakož i k nově přibylé judikatuře a literatuře.

Měli jsme již v těchto listech příležitost (srv. sv. II., str. 186, 195) uvést, že *Randovo* Obchodní právo jest nepopíratelně nejpřednějším soustavným vylíčením rakouského práva obchodního; a nelze pochybovati, že — doplněno a propracováno jsouc nyní vzhledem k nejnovějšímu stavu zákonodárství, doktriny i praxe — ve všech oborech těchto vykoná posláním významné.

Pro blížící se první sjezd českých právníků — jemuž věnován jest třetí sešit nového vydání — nesnadno zajisté mysliti si pozdravu krásnějšího. Budiž nám pozdrav ten spolu i předzvěstí zdaru podniku sjezdového!

Blahopřejíce věhlasnému autoru k novému výsledku plodné jeho píle, vyslovujeme jen ještě přání českým právnictvem zajisté všeobecně sdílené: Kéž dostane se nám od něho v nedlouhé době také i poslední části celkový systém dovršující!

K. Herrmann.

Právo trestní.

Dr. August Miřička, *Die Formen der Strafschuld und ihre gesetzliche Regelung*. Leipzig, Verlag von C. L. Hirschfeld 1903. Str. 223.

Tento spis jest německým vydáním českého spisu Miřického »O formách trestné viny a jich úpravě zákonné«, o němž podali jsme zprávu a posudek v těchto listech, roč. III., str. 346—351. Německé vydání není ovšem pouhým

překladem českého spisu, ježto spisovatel, jak v předmluvě sám výslovně poznamenává, užil této příležitosti, aby »četné věci vhodněji vyjádřil, mnohé zcela přepracoval a některé také nově připojil«. Potřeba různých doplňků stala se nezbytnou již z té příčiny, že v krátké době mezi obojím vydáním německá literatura obohacena jest o několik, namnoze velmi objemných spisů z části sem zasahujících, jichž proto nebylo lze pominouti mlčením. Jsou to zejména: *Kohlrausch*, Irrtum und Schuldbegriff im Strafrecht, I. 1903; *Hold von Ferneck*, Die Rechtswidrigkeit . . . 1. Band, 1903; *Thomsen*, Untersuchungen über den Begriff des Verbrechensmotivs, 1902. Prvním z těchto spisů zabývá se obšírněji dodatek k § 12 č. V. (»Vědomí bezprávnosti«), str. 137 až 140. kdež spisovatel obratně vyvrací námitky *Kohlrauschovy* proti teorii, také *Miříčkou* schvalované o »negativních skutkových okolnostech«. Konečně i některé pochybnosti, jež projevíli jsme ve zmíněném svém referátu o jeho konstrukci trestní viny, daly spisovateli podnět, aby se o nich vyjádřil v delším dodatku k § 15 (»Vědění známek skutkové povahy«) str. 182—185. K tomuto jeho projevu budiž tu připojeno několik poznámek.

Jak ze zmíněného našeho referátu vysvítá, přijali jsme způsob, jak dr. M. pokusil se konstruovati formy viny trestné, velmi sympaticky a projevíli jsme jen některé pochybnosti, které nám bránily uznati tuto konstrukci za úplně správnou. Podle našeho přesvědčení každá theoretická konstrukce všeobecných pojmů práva trestního může jen tenkrát činiti nárok na úplné uznání, když ukáže se býti způsobitou, aby bez úhony prošla zkušebním ohněm těch případů konkrétních, na něž jí má býti užito. Formy viny trestní třeba proto tak upravit, aby se hodily na pojmy všech činů trestných. Uznali jsme a uznáváme posud milerádi, že konstrukce těchto forem, jak ji podává dr. M., hodí se výborně na některé činy trestné, zejména na »delikty proti životu a zdraví a na poškození na cizí majetnosti«. Naproti tomu vytkli jsme, že máme »celou řadu jiných deliktů, na něž pojem nebezpečí inadaequatního a nadnormálního [jednoho to z obou momentů, na nichž dr. M. zakládá svoji konstrukci viny trestní] se nehodí,« jako »na př. urážky a jiné delikty verbální, krádež, zpronevěra a pod.« Ukázali jsme také k tomu, že spisovatel sám, »kde takových deliktů se dotýká, pojem »nebezpečí bezprávného výsledku« nahradil pojmem (nadnormální resp. inadaequatní) »možnosti, že tu je jistá známka skutkové povahy«, a že potom »jest nucen vkládati ve příslušná zákonná ustanovení »nevyvratitelnou praesumci, že jistý právní statek je uveden [takovým činem] v nebezpečí«

Dr. M. hájí proti tomu (str. 183) svoji konstrukci tím, že prý zákon sám dotčenou praesumci vložil do příslušných ustanovení, určiv pojem některých činů trestných tak, že nehledí se při tom k porušení nebo k ohrožení nějakého právního statku, nýbrž nějaké jednání se prostě jen zakazuje. Chceme uznati toto vysvětlení za platné, jakkoliv myslíme, že tu jde spíše o všeobecný zákonodárný důvod určitých ustanovení, než o skutečnou »praesumci«. Avšak hlavní naše pochybnost tím není vyvrácena, totiž pochybnost, možno-li pojmu nebezpečí inadaequatního a nadnormálního užití ke konstrukci forem viny při všech činech trestných, zejména těch, jež zvláště jsme vytkli. Na vyvrácení těchto pochybností dr. M. uvádí, že krádež

a zpronevěra jsou »Absichtsdelikte mit greifbarem Verletzungserfolg«, pročez prý způsobilost jeho theorie v příčině jich sotva může být pochybnou. Co do deliktů verbálních proti cti pak dovolává se zvláště § 193 tr. z něm. poukazuje »k obecně uznané beztrestnosti takových cti se dotýkajících útoků, které se dějí ku provedení aneb obhájení práv aneb k ochraně oprávněných zájmů a co do formy a obsahu nevybočují z míry naprosté nezbytnosti,« čímž prý uznává se sociálnost účelu, tedy téhož elementu, který jest základem jeho pojmu adaequatního nebezpečí.

Podle našeho mínění však i po tomto vysvětlení trvají pochybnosti námi vytčené. Co nejprve se týká urážek, budiž připomenuto, že v případech vytčených nejde o prosté »ohrožení«, nýbrž o skutečné porušení. Stanoví se tu totiž meze, až po kteréž ublížení na cti nemá se pokládati za bezprávné (sr. na př. *Liszt*, Lehrb. 8. vyd. § 94, IV. a *Frank*, kommentár, 2. vyd. § 193). Mohli bychom tu tedy ve smyslu Miříčkově mluvit o adaequatním poškození, jež se tu dovoluje vzhledem k sociálnosti účelu, nikoli však o adaequatním nebezpečí. Při jiných deliktech verbálních však nelze ani takové výjimečné případy stanovit, poněvadž při nich se nevyhledává ani poškození ani ohrožení. Na př. vyzývání k nepřátelství a opovrhování (§§ 65 a 300), vyzývání k nepřátelství (§ 302), všeobecná vyzývání k činům nemravným nebo zapověděným (§ 305). Tu nelze vůbec určit, k čemu by »normálnost« a »adaequatnost« měly se vztahovati. Co pak se týká krádeže a zpronevěry, nepochybovali jsme nikterak o tom, že to jsou delikty dolosní »s hmatatelným výsledkem porušovacím.« Na povaze tohoto výsledku však právě zakládají se naše pochybnosti. Dotčený výsledek lze asi označiti tak, že držení nějaké věci bylo bezprávně převedeno z majetku jednoho do majetku druhého. Kterak tu lze v činnosti toho, kdo takový výsledek způsobil, vystihnouti moment, až po který by nebezpečí téhož výsledku bylo »normální a adaequatní«, a kdy stalo se »nadnormálním a inadaequatním?« Tyto pochybnosti zůstanou, i kdyby formulování Miříčkovo mělo míti platnost jen de lege ferenda, a kdyby pojem krádeže a zpronevěry byl upraven způsobem jakýmkoli.

Že německá práce Miříčkova vyniká všemi pochvalně vytčenými přednostmi vydání českého, rozumí se samo sebou. Změny a doplňky, jež na n byly předsevzaty, staly se vesměs na její prospěch. Lze ji proto prohlásiti nejen za nové, nýbrž také za zdokonalené vydání práce původní. Rušivé nedopatření vykazuje předmluva, kdež Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění předvádí se německému čtenářstvu pod titulem »Böhmische Kaiser-Franz-Josefs-Akademie für Wissenschaften, Belletristik (!) und Künste.«

Storch.

Allgemeine österreichische Gerichtszeitung, ročník 54. (r. 1903) přináší opětne řadu pozoruhodných článků z oboru práva trestního.

Makarevicz (č. 5 a násl.) zabývá se osnovou nového tiskového zákona vyslovuje se proti přepínání trestní moci státní, jež spatřuje v tom, že veškery přestupky předpisův o kolportáži soudům příkázány býti mají. Také se mu nelíbí, že osnova zřejmě favorisuje kolportáži bezplatnou